

56 народними депутатами України подано конституційне подання до Конституційного суду України від 18 березня 2020 року № 44/18-03 «Щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Закону України «Про повну загальну середню освіту» від 16 січня 2020 року № 463-IX», в розділі II якого, зокрема, йдеться про визнання відповідності статтям 8, 24 та 43 Конституції положень абзацу третього частини другої статті 22 Закону, відповідно до якого педагогічні працівники державних і комунальних закладів загальної середньої освіти, які досягли пенсійного віку та яким виплачується пенсія за віком, працюють на основі трудових договорів, що укладаються строком від 1 до 3-х років.

У конституційному поданні наголошується, **що відповідно до статті 24 Конституції України громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом**

Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками. Не може бути привілеїв чи обмежень за будь-якими ознаками.

Кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. Громадянам гарантується захист від незаконного звільнення ([стаття 43 Конституції України](#)).

Свобода праці передбачає можливість особи займатися чи не займатися працею, а якщо займатися, то вільно її обирати, забезпечення кожному без дискримінації вступати у трудові відносини для реалізації своїх здібностей. **За своєю природою право на працю є невідчужуваним і по суті означає забезпечення саме рівних можливостей кожному для його реалізації** ([Рішення Конституційного Суду України від 7 липня 2004 року N 14-рп/2004](#)).

Таким чином, в порушення конституційних принципів положення статті 22 Закону нівелюють гарантовані права громадян на працю, запроваджує дискримінаційні трудові умови для осіб, які досягли пенсійного віку, а отже суперечить приписам статей 24 та 43 Конституції України.

При цьому за частиною другою статті 23 Кодексу законів про працю України строковий трудовий договір укладається у випадках, коли трудові відносини не можуть бути встановлені на невизначений строк з урахуванням характеру наступної роботи, або умов її виконання, або інтересів працівника та в інших випадках, передбачених законодавчими актами.

В Рішенні від 13 березня 2012 року № 5-рп/2012 Конституційний Суд України дійшов висновку, що «оскільки Кодекс є основним актом цивільного законодавства, то будь-які зміни у регулюванні однопредметних правовідносин можуть відбуватися лише з одночасним внесенням змін до нього...».

Тобто оспорювані положення Закону не узгоджуються з нормами Кодексу законів про працю України – основного (спеціального) закону, який регулює трудові відносини, що **порушує принцип правової визначеності, котрий вимагає, щоб норми були чіткими і точними** та спрямованими на забезпечення того, щоб ситуації та правовідносини залишалися передбачуваними (стаття 8 Конституції України).

У поданні зазначено, що **абзац третій частини другої статті 22 Закону суперечить статтям 8, 24 та 43 Конституції України**.

Ураховуючи вищезазначене, народні депутати України визнають, що положення оспорюваного Закону є такими, що не відповідають статтям 8, 9, 10, 11, 22, 24, 43, 53 Конституції України та не узгоджуються з нормами міжнародного права, які в силу Конституції України є частиною національного законодавства України.

Нагадуємо, що [Профспілка з цього приводу також спрямувала звернення до Уповноваженої ВРУ з прав людини](#) з проханням ініціювати конституційне подання до Конституційного суду, в якому, крім статті 22 закону, наголосити на

необхідності визнання такої відповідності Конституції також положень закону щодо звільнення до 1 липня 2020 року педагогів – пенсіонерів та укладення з ними однорічного строкового договору, передбачених підпунктами 1 та 2 пункту 3 Прикінцевих та перехідних положень.

(За матеріалами сайту ЦК профспілки працівників освіти і науки України)